

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 258/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Vinohradnícke a poľnohospodárske družstvo Modra**, Dolná 142, Modra, IČO 00 190 578, zastúpeného SODOMA VULGAN, spol. s r.o., Kominárska 2,4, Bratislava, proti postupu Okresného úradu Pezinok, pozemkový a lesný odbor, v konaní vedenom pod č. k. OÚ-PK-PLO-2017/000175-004 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného úradu v konaní vedenom pod č. k. OÚ-PK-PLO-2017/000175-004 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje ústavnému súdu vysloviť príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom napadnutého konania vo veci uplatneného nároku (iných osôb) na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území Modra. Okresný úrad v napadnutom konaní vydal rozhodnutie z 1. marca 2017, ktorým rozhodol, že oprávnené osoby spĺňajú podmienky na vydanie nehnuteľností, a priznal im vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Proti tomuto rozhodnutiu okresného úradu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol okresný úrad, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím sp. zn. OU-BA-OOP4/2017/069119/ASO z 12. júla 2017 tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému úradu na ďalšie konanie.

II. Argumentácia sťažovateľov

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovuje nespokojnosť s tým, že po tom, ako odvolací orgán rozhodol o zrušení rozhodnutia okresného úradu, okresný úrad je v napadnutom konaní nečinný, keďže sťažovateľ nemá vedomosť o tom, že by okresný úrad akýmkoľvek spôsobom vo veci konal. Takýto zdĺhavý postup orgánu verejnej správy v správnom konaní v trvaní približne siedmich rokov považuje za ústavne neakceptovateľný, porušujúci jeho v záhlaví označené základné práva a slobody.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného úradu v napadnutom konaní, keďže o žiadostiach žiadateľov o navrátenie vlastníctva k pozemkov dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté.

5. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

6. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity, tzn. že ústavný súd nastupuje ako nástroj ochrany základných práv a slobôd až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

7. Tomu zodpovedá aj znenie § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených zákonom domáhať ochrany na správnom súde [(§ 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)]. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. Žalobca sa môže žalobou domáhať (aj) odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní, ako aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie práv spôsobených nečinnosťou správneho orgánu (§ 242 ods. 1 SSP).

Za tejto procesnoprávnej úpravy preto možno konštatovať, že správna žaloba proti nečinnosti spĺňa všetky atribúty účinného prostriedku nápravy (podľa čl. 13 dohovoru), pretože v prípade zistenej nečinnosti správneho orgánu správny súd uloží povinnosť konať a rozhodnúť v konkrétnej lehote, disponuje donucovacím prostriedkom vo forme ukladania pokút správnemu orgánu a dohliada na vec až do skončenia administratívneho konania vydaním rozhodnutia. Zároveň správny súd disponuje právomocou primerane finančne odškodniť ujmu na právach účastníkov správneho konania spôsobenú nečinnosťou správneho orgánu.

9. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018).

10. Podmienka vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi priznáva na ochranu jeho základných práv a slobôd, sa nevyžaduje, ak sťažovateľ preukáže, že tieto právne prostriedky nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa musí preukázať sťažovateľ (I. ÚS 33/03). Sťažovateľ však vo svojej ústavnej sťažnosti netvrdí, že tento prostriedok nápravy nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

11. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa postupom okresného úradu v napadnutom konaní v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu